

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIII. évfolyam

Subotica, szerda 1922. május 10.

128. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8—58, szerkesztőség 5—10

Előfizetési ár: negyedévre 90 — dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lalbach-palota)

A halál valutája

Abban az időversengésben, amelyik most folyik az aranyengesztés presztizsért és magas kamatlábu tekintélyért, Lloyd George kimondta a döntő szót: Anglia nem tűrheti, hogy mellőzzék, mert a háboruban kétszáz ezer halottal vesztett. Kétszáz ezer halott — valóban keserűes indok, lélekzetlélítő bizonyosság, iróniátó jocsim. Még akkor is, ha a halottak végeláthatatlan processiójába nem soroljuk be az élőket, akik életörömüket, kedvüket, csókijukat és szeretetüket temették a halottak mellé. Jöhet-e olyan kor, jöhet-e olyan ember típus, amelyik nem reszkel meg, nem sikkol föl, amikor kétszáz ezer fiatal, egészséges, örömkörművű fiatal test hullajt dobajk oda az árdekek mélyébe.

Az élők harcolnak egymás ellen s a halottakat veszik kezükbe fegyverül. Ki tudja kimosni emlékezetéből azokat a beszédeket, amelyeket Cernaceau, a nagy csóvász ember tartott a háború utolsó idején. Soha a halottaknak nem volt olyan kurzus, mint ezekben a beszédekben. Csak úgy tájtékozott a bosszúra ösz töltő szó, a gyűlölködést föllazasító beszéd. Az életmettel, elszáratott, meggyászolt fiatalok szeméjéből hirtelen szőlőszabdaltak ki az életben maradt öregek.

A szereposztás véresen és forradalmi színen egyoldalú volt: a fiatalok meghaltak és a vértajtékos öregek háborúztak a halálukra. Először háborúba — halálba küldték őket, azután bosszút ilhgyek küldték az életben maradtakat megörömleni az elesettek haláláért. Főként a francia retorika tudott nagyot alkotni a tömeghalál rekvizitumával. Ők voltak a temetést rendezők, a tetemre hívók, a síratók, a virrasztók, a halottmosók — és a szónokok.

De ad-e jogcímet az élőknek a mások halála. Az orosz importból kel-e nagyobb részsedést adni azoknak, akik több halottal gyászolnak. Az orosz petroléumhoz közelebb álljanak-e a franciák, mert a veszteségi listájuk zsúfoltabb és a német aranyárúka szétosztását az örekre kihúrt szívek számához mérjék-e. A génuai kufárok tultesznek a velencei Shylockon. Ez csak egy fiktus hussal kereskedett, azok a fiatal testek hekatombáival.

Ha a halál jocsim, ha az élet pazarló-haladó elis cserélése jocsim, akkor milyen tisztességre, mennyi joga s milyen kivételes tekintélyt tarthatnak számot a dögvészek és járványok, melyek pásztázva pusztították az élet, emerre csak jartak. Ha halottakkal lehet kergetni, aranyat és petroléumot vásárolni, mennyi joga kincseiren kitalás,

Sárga Halálnak, a Pestisnek, az izsiai kolerának, a kütéses tüsznek s mindannak a dögvésznek, amin millió életek árán se tudott győzni az emberiség.

A halál nem lehet valuta az élők kezében. Az élet tulajdona az, hogy csak azért változtassák át halálra, hogy áruba l hessen bocsátani. Ha föllássák a temetőket és enyvet főnek ki a halottak csontjából, még kegyeletes dolgot nívelenk ahhoz képest, mint, ha halálba küldik az életet, hogy hivatkozhasanak a

veszteségek pótolhatatlanságára. Vérről és testtel elég meztől irágyáztak, az emberi szolidaritásba elég mélyen ágyazták bele a gyűlölködést, elég lökéletesen elvégeztek a rombolás munkáját. Nem kellene még azzal is megfélemlíteni a levegőt, hogy kiássák meszes sírjaikból a halottak százazret s ujra csatába küldjék őket, jóvátételt és peitőemért. A halottaktól elvettek az életüket, — mindenüket, amijük csak volt. Legalább hagyják meg nekik a halálukat.

Az új agrártörvény tervezete

A földbirtokok maximális nagysága — A nemzetiségek nem kapnak földet

Hétfőn este az agrárreformról szóló törvény áttanulmányozására kiküldött bizottság ülést tartott, a melyen Miletic agrárreformminiszter beteriesztette a kolonizálástól és a nagybirtokok felszámolásáról szóló törvényjavaslatot.

A miniszter részletesen ismerte a javaslat fontosabb rendelkezéseit. A kidolgozott tervezet a nagybirtokok felszámolása nézve hat különböző kategóriába osztotta az országot területeit. Az első csoportba tartozó birtokok közül csak az 50 hektárnál nagyobbak sajátíthatók ki. Ebben a csoportba osztotta a javaslat Szlovéniát, Dalmáciát és Hercegovinát. A horvátországi kerületek közül a varasdí, a modrusi-fiumei és likabavai a második kategóriába tartozik. Ezek a területeken a 75 hektár a maximális birtok. A harmadik csoportban a 100 hektárnál nagyobb birtokok a horvátok csak lényegbe. Ide tartozik Horvátországnál Zagreb-megye néhány járása és Montenegróból pár kerület. Zagreb megye többi részében, Belovár-megyében és Bosznia nagyobb területén 150 hektárt tervez maximális birtoknak a törvénytervezet. Slavónia, Pozsega-megye és Bcsznia néhány kerülete az ötödik csoportban van beosztva. Itt 200 hektárnál nagyobb birtok kerül csak felszámolásra. Verőcében és Szerém-megyében, ugyancsak Bácskában, Bánátban és Baranyában 300 hektárnál nagyobb birtokok kerülnek agrárreform alá.

A törvény előírja azt, hogy ezek a maximális birtokterületek csak abban az esetben vehetők számlálásba, ha azokat a tulajdonosaik öndílon művelik. Ha azonban az agrárreform alól mentesített birtokokat bérlettel, vagy felsébe munkálattal a birtokosok, akkor 50 hektár az a maximális terület, amu meghagyandó, a többi felszámolás alá kerül.

Házastársak birtokai, ha külön vannak is teilekönnevezve egy birtoknak számlítanak. Ugyanílyen elbírált alá kerülnek a szőlők és

gyermek birtokai is, ha a tulajdonosok közös háztartásban élnek. Földbirtokok számszántó, szőlő, gyümölcsös, tarló, legelő, honyha alkalmas mezőgazdasági művelésre.

A kisajátítási eljárás

Azok a birtokok, amelyek SHS fötékonvenció egyesületek, kulturáliszervevények stb. tulajdonát képezik, nem esnek a törvény rendelkezése alá. U yancsak nem veszik ideiglenesen igénybe azokat a birtokokat sem, amelyekben intenzíven nagyobb állata tenyésztés és vetőmagtermelés folyik. A répatermelő birtokok ideiglenesen szintén mentesülnek az agrárreform alól. Viszon:

volt hitbizományok teljes egészükben kisajátíthatók azokkal a birtokokkal együtt, amelyet elenséges haláluk ajándékozott egyeseknek. Az utóbbi esetben a kisajátítás kárterítés nélkül történik.

A kisajátítás alá kerülő birtokok tulajdonosainak kártalanítása bucsószertit történik. Erre a célra birtokbecslő bizottság szolgál, amelynek egyik tagját az agrárminiszter, a másikat a földtulajdonos jelöli ki. Ezek aztán közös megegyezéssel egy harmadikkal egészítik ki a bizottságot.

Kik kaphatnak földet?

Az új törvény szerint földhöz van joguk azoknak a

Szerbeknek, horvátoknak és szlovéneknek

akik földműveléssel foglalkoznak és egyáltalán nincs földjük, vagy csak kevés birtokuk van. Egy öt tagból álló családnak 5 hektár földre, 5-10 tagig 8 hektárra, ezen felül minden férfi családjag után fél hektárral többre van joga. A városokban élő családok ennek a mennyiségnek a felét kapják.

Előszörban azoknak a rokkantaknak és egyéb harcsooknak van joga a föld ör, akik a szerbek, horvátok és szlovének felszabadításáért és egyesítéséért küzdöttek, továbbá az ilyen harcsook özvegyei és le-

származottai kapnak földet. A földműves dobroyvájak közt a frontarcsook, vagy utódaik 5 hektár, a többiek három hektár földet ingyen kapnak.

A földbirtokokosok kártalanítása

A földbirtokokosok a kártalanítást 250.000 dinárig teljes összegben, 250—500.000 dinárig 2 és fél százalék levonással, 500.000—1 millió dinárig 5 százalék, ezenfelül minden félmillió dinár után 2 és fél százalékkal emelkedő levonással kapják meg.

A kisajátított birtokok kifizetése 50.000 dinárig teljes összegben, 50—500.000 dinárig egyharmad összegben, ezenfelül egynegyed összegben közzépénzben történik.

A többi kétharmad, illetve háromnegyed részt ezerdináros állami címletekben kapják,

melyeket sorsolás után emorizálnak. A címletek után 1923 január 1-étől 5 százalékos kamatot fizetnek, félvi részletekben, az 1943-ik évig, mikorra valamennyi kötvény beváltásra kerül.

Akik földet kaptak, tartoznak az agrárbizottság által megállapított vételár megfizetési terv pedig 1000 dinár értékig a teljes összegét, 1000—5000 dinárig a felet, ezenfelül egynegyedrészét, míg a hátralevő összegét tíz éven át törlesztették 7 százalékos kamatozás mellett.

A telepítés

A telepítésre nézve a következőképpen intézkedik a törvénytervezet:

1. A földgényők az országnak amarszeben telepíthetők le, ahol elegendő föld áll e célból rendelkezésre. A telepítésre a következő birtokok oszthatók föl:

1. a szabad állami földek, 2. községi földek és a tényleges szükségleten felüli legelők, 3. a pusztai földek, melyeket tulajdonosuk elhagyott. Ha ezek a földek már bérbe vannak adva, akkor a bérlet megszüntethető.

A szétosztás

A földek szétosztását az agrárhivatal külön bizottsága végzi. A földet igénylők az agrárminiszteriumhoz adják be községi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényüket a szükséges mellékletekkel.

A kérvény fölött az agrárminiszterium határoz elvileg, a földművelési és belügyminiszteriummal egyetértőleg. A telepések 15 éven át földjüket el nem adhatják, sem meg nem terhelhetik. A telepítés alkalmával a telepészek, családtagjaikat, jószágukat és szerzsámaikat ingyen szállítják át vasuton, vagy hajón az új földre, az állami és községi erdőkből ingyen épületfát kapnak lakóház és istálló építésére és a járási és megyei legelőket ingyen használhatják. Öt éven

át mentesek minden állami, megyei és járási adó alól.

Végül megkönyítik a telepeseknek azt, hogy a földműves-szövetkezetekről szóló törvény alapján telepes-szövetkezeteket alapítsanak.

A törvénytervezet — eddig még minden agrárminiszter készített legáltalább egy törvénytervezetet — ebben a formájában aligha lesz törvény. Ha másrészt nem, azért, mert ezen tervezet szerint nem kapnának földet az ország területén lakó magyarok, németek, bolgárok, románok, törökök, albánok, litvánok, olaszok, görögök és zsidók, akik vannak egyaránt milliónyian. És akik viszont egyenrangúak voltak a szerbekkel, horvátokkal és szlovénekkel akkor, amikor oda kellett adni a földet.

Bauer Ottó

lesz az osztrák pénzügyminiszter?

Bécsből jelentik: Jung angol pénzügyi ellenőr, akit sürgősen Londonba hívtak pénzügyi tárgyalások folytatására végett, kijelentette egy újságról, hogy az Ausztriának szánt angol hitel nagy részére a legutóbbi valuta-háussé alkalmával az osztrák korona árfolyomának megszüldésére végett volt szükség. Schober kancellár kijelentette, hogy meg kell kérdeni a jugoszláv és román parlamenteket is, milyen feltételek mellett nyerhet vissza Ausztria az ideiglenes szabad rendelkezést azokkal a javakkal, amelyeket a külföldi kölcsönök fedezésére lekötött.

A mai tőzsdén tudvalevően záralt felül erős realizációnak hatása alatt nagy hasse utat meg lehetősé arbannyatlás következett be. Ez pedig a többi közt arra a hírre is visszavezethető, hogy Gürtler pénzügyminiszter lemondása néhány hapon belül megtörténik. Gürtler utódjává dr. Bauer Ottó szociáldemokrata pártvezért emlegetik, akinek esetleges kinevezése meglehetősen nyugtalanítja a tőzsdét.

A városi tisztviselők fizetésrendezési mozgalmá

A városi tisztviselők helyzete sohasem volt rozgás és legkevésbé ma, amikor a megélhetésért folytatott küzdelem napról-napra súlyosabb lesz. Nem jelentett előnyt az sem, hogy a városi tisztviselők ugyanabban a mértékben fizették, mint az államiakat, mert hiszen az állami hivatalnok nyomorúságos helyzete is közsímet. Most azonban az a súlyos sérelem érte a városi tisztviselőket, hogy az állami tisztviselők fizetésének rendelkezésekor megfigyeltek arról, hogy a városi alkalmazottak fizetését is ugyanilyen arányban rendezték.

A városi tisztviselők legújabb sérelmének érdekes okai vannak. A kormány annak idején megszavazott a törvényhatóságok részére tíz százalékos a törvényhatóságok által beszedett állami adók összegéből, hogy ezt a tisztviselők drágasági pótlékának céljára fordítsák. Legutóbb aztán ezt a tíz százalékos megvonták a városi törvényhatóságoktól. Bár egyes helyeken a beszedett adóból azonnal levonták a tíz százaléknak megfelelő összeget, azonban ehhez nincs joga semmiféle törvényhatóságnak és így az illetékes minisztérium kívánságára ezt is vissza kell szolgáltatni.

Ez az ok azonban semmiesetre se

vonhatja maga után azt, hogy az amugyis rosszul díjazott városi tisztviselők ne részesüljenek jogos illetményeikben és éppen ezért a subotiaci városi tisztviselők mozgalmat indítottak elmaradt fizetésrendezésük érdekében. A városi tisztviselők kedden kérvényt nyújtottak be a városi tanácsához, amelyben hivatkoznak arra, hogy az állami tisztviselők fizetését és drágasági pótlékait január 1-ig visszamenőleg rendezték és ké-

rik ugyanebben az arányban saját fizetésük rendezését is.

A különbség a kétféle fizetés között elég lényeges, így a díjnokoknál napi tíz dinár, a XI. fizetési osztályban napi 7 dinár és ilyen arányban tovább, úgy, hogy főképpen a fizetésrendezés elsősorban a kishivatalnokok helyzetén javítana. A városi alkalmazottak remélik hogy a tanács belátással lesz jogos kérelmük iránt és rövidesen rendezni fogja a kérdést.

Francia válveregetés a kisántátnak

— Barthou fogadta a kisántánt újságróit —

A francia külpolitika jelenleg tagadhatatlan ellenszennel találkozik a világ minden részében. Nemcsak a legyőzöttek, hanem az antantállamok is, elsősorban Anglia és Olaszország Franciaországot tekintik a világéke megrontójának, az építő munka megakadályozójának. A génuai konferencia folyamán is az a helyzet, hogy Franciaország akarata szemben áll majdnem az egész világ akaratával.

Egyetlen segítőrsra, egyetlen helyeslőre van ma a franciák külpolitikájának és ez a kisántant. Az új országok: Csehszlovákia, Jugoszlávia, Nagyrománia és Lengyelország követi Franciaországot azon az uton, amelyet a nyugati köztársaságnak az imperializmus és a sovénizmus diktál.

Ilyen körülmények között egyáltalán nem csodálható, hogy Franciaország féltékeny gondossággal őrködik a kisántant, mint amely még most is kitart az imperializmus-militarizmus sülyedő hajóján.

A génuai konferenciának egyik nem jelentős, de annál jellemzőbb epizódja, hogy a francia külügyminiszter, Barthou külön fogadta a kisántant újságróit, akiknek ez alkalommal módjukban állott, hogy végighallgassák Franciaország bókjait. Barthou ez alka-

lommal többek között ezeket mondotta:

— A francia diplomácia érdeme Uram, hogy a kisántant képviselői is bejuthattak a politikai bizottságokba. Sokra értékeltük a kisántant érdemeit és jól tudjuk, hogy a mai közép-európai helyzet csak a kisántant segítségével tartható fenn.

— Kellemsé kötelességet teljesítek, amikor kijelentem, hogy a kisántant diplomatái európeiek, akik rögtön szolidaritásnak mutatkoznak a többi európai államokkal a béke kérdésében. A kisántant diplomatáival való érintkezés közben különösen Benes rátermettségét, őszinteségét és diszkrecióját, valamint Skirmunt és Bratjanu kiváló képességeit volt alkalmam megismerni. Nincscset nem volt alkalmam megismerni, így nem mondhatok róla véleményt.

— Ami azt a kérdést illeti, hogy bekerül-e a kisántant a legfelsőbb haditanácsba, nem lehet határozott választ adni, csak annyit mondhatok, hogy ez az akarata a francia kormányának és azt hisszük, az angolnak is.

Ezek a feltűnőbb részletei Barthou beszédének, amelyből csak az látszik, hogy Napoleon nemzete nem felejtette meg el a napoleoni pózokat.

Harc a temetőért

A városi hatóság közvetíti a békét a katolikus és református egyházak között

Emlékeztet még az a kellemetlen affér, amely a helyi római katolikus és református egyházak között történt néhány héttel ezelőtt. Amikor Barsy László református lelkész meghalt és a bajai-uti temető egyik sírboltjában akarták eltemetni, tiltakozott ez ellen a Szent Teréz-plébánia vezetője, Budanovics Lajos plébános. A temetőt akkor csak a hatóság közbejöttével lehetett megparlanni és a kínos affér nyomán napokig tartó sajtópolémia támadt a katolikus és evangélikus egyházak képviselői között. A Szent Teréz-plébánia, mint a bajai-uti temető gondnoka, azt vitatta, hogy a temetőnek a plébánia nevére telekkönyvezett részén csak római katolikus hivatelt lehet eltemetni és mervezen ragaszkodott mindvégig ehhez az állásponthoz, azzal hogy más keresztények csak a bajai-uti temetőnek köztemető részére kisanjálított részén temetkezhetnek.

A temetőért megindult harc, amely pár a multhan is több kinos incidensnek volt az okozója, így legutóbb erősen kiélesedett és világossá lett, hogy a vitás ügyet végre rendezni kell, mert máskülönben ez a jövőben állandó surlódásokra vezetne. A létkés elintézés érdekében az ügy rendezését a város nevében Tabakovics Miklós alpolgármester vette a kezébe, aki tárgyalásokat kezdett

mindkét egyház vezetőivel és úgy a római katolikus, mint a református és evangélikus egyházak képviselőinek meghallgatásával igyekszik a vitás ügyben békés megegyezést teremteni.

Erre már meg is van a remény, amennyiben ezeidig sikerült már a feleket közlekedésre birni és kiállítás van az ügynek oly módon való elintézésére, hogy

a temetőnek a római katolikus templomalap nevére telekkönyvezett parcellájában is minden akadály nélkül temetkezhetnek továbbra is azoknak a református és evangélikus családoknak tagjai, akiknek a temető ezen részében sírboltjuk van.

Megállapítást nyert az eddigi tárgyalások során, hogy annak idején, mikor a bajai-uti temetőnek ezt a részét telekkönyvezték, még 1883-ban, az akkori városi vezetőség mulasztásából a telekkönyvezés csakugyan a római katolikus templomalap nevére történt, holott a bajai-uti temető köztemetőnek készült és így a város nevére kellett volna az egész területet telekkönyveznünk. A telekkönyv kiigazítása azonban ma már évekig is elhúzódható pörrel járna és éppen ezért célszerűbb az ügy békés megoldása.

A teljes megegyezésnek ma még

csak egy lényegtelennek látszó oka van: Budanovics plébános, a temető ügyének intézője ugyanis ragaszkodik ahhoz, hogy a sírbolttal rendelkező evangélikus és református családoknak csak egyenes ágon leszármazott tagjai temetkezhesse a katolikus parcellában, míg az evangélikus és református egyházak az oldalági rokonok részére is követelték ugyanezt a jogot. A Szent Teréz-plébániának ezzel a korlátozással az a célja, hogy így az egyenes ágon való leszármazottak kihalásával minél előbb megszünyjen a mai helyzet, hogy más keresztény felekezetekhez tartozók is temetkezhesse a katolikus temetőben.

A város a keddi tanácsülés határozata alapján most még kérdést foglenni a református és evangélikus egyházakhoz, hogy jelentsék be a névleg a sírboltok tulajdonosait és így próbálják majd végleg rendezni az ügyet. Mindenesre kívánatos volna a békés megegyezés, amely már igazán nem mulhat azon a tulzolt korlátozáson, amely keresztény családok oldalági rokonait ki akarja tiltani a keresztény temetőből.

Sikkasztó kereskedő

Egy évi börtön, százezer korona kártérítés

Marinkov Radó novisadi kereskedő 1920. év november havában Gráf Tibor szeghegyi kereskedőtől vett tíz métermássa zsirt és előlegképpen átadott Gráfnak 40.000 koronát. Ezenkívül Marinkov beraktározott Gráfnál 1061 kilogramm zsirt és 18 üres hordót zsirszállítási célóra.

Gráf Marinkov számtalan sürgetésre sem szállította a zsirt és miután az átvelt pénzt sem adta vissza, sőt az 1061 kilogramm zsirt és a hordókat megtartotta, Marinkov Gráf ellen büntvádi felejelentést tett sikkasztás miatt.

Ezt a büntügyet tárgyalta kedden a subotiaci törvényszék büntelő tanácsa Pavlovics István dr. elnökleto mellett.

A vádat Vaszilievics Ljuba dr. államügyész képviselte.

Vádlót, Gráf Tibor, szeghegyi kereskedő, az általános kérdésekre elmondja, hogy büntetve volt magánokirathamisításért hathavi fogházra. Nem éri magát büntösnek.

Beismeri, hogy a Marinkov által előadottak megfelelnek a váloságnak, de mert Marinkovnak kellett volna szállítani két vagonn káposztát és mert nem szállított, föle a hadsereg-szállító, akinek a káposztát továbbadta, 148.000 korona kártérítést követel, visszatartotta a pénzt és a zsirt. Ebben az ügyben — jegyzte meg a vádlott — polgári per is van folyamatban, Marinkov perelt és ő viszont került adott be a szállított káposzta következtében előállott 148.000 koronás kára miatt.

A vádlott védője előterjesztést tesz, hogy amíg a polgári per eldöntve nincs, addig ezt a bűnpert sem tárgyalják Kéri tehát a tárgyalás eihaltatását.

A bíróság az ügyész felszólalása után határozathozatalra vonul vissza és rövid tanácskozás után kihirdeti határozatát, mely szerint nem ad helyt a védő előterjesztésének.

A védő semmisséget jelent be. Ezután folytatják a tárgyalást. Marinkov Radó sértett elmondja, hogy 1920 novemberében kötötte meg

az üzletet. Többszöri sürgetésére Gráf hitegette, végül ő megiette ellene a bünvádi feljelentést.

Az elnök itt megkérdezi Marinkovtól, hogy adott-e ő el képosztát Gráfnak?

Tanu: Nem!

A vádolt itt megjegyzi, hogy nem Marinkov adta el a képosztát, hanem egyik lársa, mert a cég úgy ment: Marinkov & Comp.

Tanu: A társaim sem adtak el képosztát.

A vádolt szerint Chajim Karió beogradi hadseregszállító vette Marinkovtól a két vagon képosztát és ő vonta le Gráftól, aki viszontaladó volt, 148.000 korona kártérítést.

A bíróság ezután Koszt György járeki kereskedőt, Marinkov lársát hallgatta ki, aki állítólag a két vagon képosztát eladta Grágnak.

Koszt kijelentette, hogy nem adott el képosztát Gráfnak. Vallomására megeskették egy őt, mint Marinkovot.

Ezután még Antunovics Andria novisadi kereskedőt hallgatták ki, aki az egész ügyről nem tud lényegeset mondani.

Ezzel be volt fejezve a bizonyítási eljárás és következtek a perbeszédék, amely után a bíróság ítélethozatalra vonult vissza.

Félórai tanácskozás után meghozta a bíróság ítéletét, amely szerint Gráf Tibort bűnösnek mondja ki sikkasztás vétségében és egyévi börtönre, valamint 25.000 dinár kártérítésre ítélte.

Ugy az ügyész, mint a védő feleltek.

Istentisztelet közben rombadőlt templom

— Két halott, tíz sebesült —

Sarajevóból jelentik, hogy Szrebrenici városában a napokban nem mindennapi súlyos szerencsétlenség történt. Május 7-én délután, a kis török város temploma megtelt hívőkkel. Az áhítatos imádkozás csendjét egyszerre óriási recesség-roppogás verte fel, majd a megrémült emberek jajkiáltásai közben leszakadt a templom gerendáinak nyugvó balkonja. A templomban levők között óriási pánik tört ki, a felszálló por miatt látni sem lehetett, a romok alól borzalmas segítségkiáltások hallatszóttak, a bennlevők menekülésre gondoltak.

Óriási tumultus keletkezett a kijárat körül, egymás hegyén-hátán igyekeztek kifelé az emberek, életveszélyes átlakodás keletkezett az ajtó körül.

A kijárat még megehezitette, hogy a meszet előtt tartózkodó emberek a jajkiáltások hallatára be akartak menni a mecsetbe, megrohanták az ajtókat, amelyen így sem ki, sem bemenni nem lehetett. Az ajtó körül formális verekedés, lámádás, amely addig tartott, míg a megérkező csendőrök a rémületükben egymással viaskodó embereket szét nem választották.

Ezután hozzáfogtak a romok eltakarításához. Teljes két órán át tartott, míg a romokat eltakarították. A romok alatt két halottat és tíz sebesült találtak. A sebesültek közül kétfőnek az állapota igen súlyos.

A kiszállított bizottság megállapította, hogy a szerencsétlenségnek az oka az, hogy a korhadt gerendáin balkonra túl sokan mentek fel és az a súlyos megrémeléssel onadt össze.

Lloyd George elnöklésével folynak a jugoszláv-olasz tárgyalások

Angol bizottság foglalkozik a rapallói szerződés ügyével — Nincs remény a megegyezésre —

Genova. A rapallói szerződés végrehajtásáról szóló tárgyalásokban hétfőn fordulat állott be. — Lloyd George ugyanis telefonon meghívta az Alberti-villában levő magánlakására Nincscics külügyminisztert. Nincscics Antonievics római SHS követtel együtt elment Lloyd Georgehoz, kinél már ott találta Schanzer olasz külügyminisztert és négy olasz szakértőt. Lloyd George azonnal megkezdte a tárgyalásokat és azt a kívánságát fejezte ki, hogy a két ország között fennálló viszony mielőbb barátságos rendezést nyerjen. Ezután az angol miniszterelnök elnöklete mellett megbeszéltek mindkét fél álláspontját. Minthogy Lloyd George a technikai kérdéseket nem ismeri eléggé, azt indítványozta, hogy egyes jugoszláv-angol-olasz bizottságok alakítsanak. Ez meg is történt. A bizottságnak az angolokon kívül 2 jugoszláv és 4 olasz tagja van. Ezután Schanzer javaslatára délutánra halasztották az ülést.

Délután 4 órakor a királyi pa-

lotában Schanzer, Nincscics, Antonievics és az angol szakértők a zrári és fiumei kérdéssel foglalkoztak. Miután az olaszok kitarítottak régi álláspontjuk mellett, hogy ezt a két kérdést együttesen kell rendezni, az angolok azt javasolták, hogy a vitás kérdéseket pontról-pontra tárgyalják le. Az ülés, mely este 7 óráig tartott, semmi eredményre sem vezetett.

A „Politika” tudósítója beszélt az ülés után Schanzerrel, aki kijelentette, hogy nincs sok remény a tárgyalások sikerére.

A tárgyalásokat kedden folytatták, melyeken a S. H. S. királyság részéről Krstelj és Antonievics vettek részt, Nincscics csak azokon a tanácskozásokon fog megjelenni, melyeken Lloyd George is részt vesz.

Beograd. Gróf Manzoni beogradi olasz követ kedden meglátogatta Nincscset, a külügyminiszter helyettesét, kivel a rapallói szerződés tárgyalásairól folytatott hosszabb megbeszélést.

Kompromisszumra készülnek Genuában

Megérkezett a szovjetkormány válasza — Az oroszok nagyobb engedményt kérnek — Bánffy cáfolja a kisananttal való megegyezést

A legutóbbi huszonnégy óra alatt a genuai válság még mindig nem nyert elintézését. Egyesek véleménye szerint Anglia és Franciaország politikája közt egyre nagyobb lesz a szakadék, sőt *Stead*, a Times főszerkesztője jelentést küldött lapjának, mely szerint *Lloyd George* *Barthouval* folytatott megbeszélésével szemben odanyilatkozott, hogy az *An lia és Franciaország közti üzenetnek vége*. Nagybritannia szabadnak tekinti magát, főleg ami a barátságos megkötését és apólasát illeti, *Lloyd George* azt mondta, hogy *oka van a Németországgal való megegyezést keresni, még a jövőtételi követelések földzóságával is*.

A Timesnek ezt a közlését azonban *Lloyd George* azonnal cáfolta. Az angol alsóház ülésén *Chamberlain* is kijelentette, hogy a Times tudósítása *Lloyd George* és *Barthou* állítólagos beszélgetéséről teljesen valótlan. Azt is kijelentette, hogy a versaillesi békeszerződés határozatainak keresztülvitele tekintetében az angol kormány politikájában nem áll be változás és semmi elpáncsoltatás sincs annak a fölvetésnek, hogy *Lloyd George* tárgyalásai veszélyeztetik a brit kormány viszonyát Franciaországgal.

Moszkvából új utasításokat küldtek

Közlömésüvé vált, hogy az orosz delegáció hétfőn éjjel Moszkvából Berlinen át azt az utasítást kapta, hogy a következő kifüggesztés, amely a memorandum ellenében a kötelezettség, hogy a külföldi ellen irányuló minden propagandától való országuk határain eltiltás terébe ködjönnek és minden ilyen kísérlet megakadályozzandó, vagy megbüntetendő, keresztülvihető és súlyos belső konfliktusok

Az orosz kérdésben elfoglalt álláspontját úgy precizította, hogy az oroszoknak világot igennel vagy nemmel kell felelniük. Franciaország nem tűr halogató politikát és ha az oroszok nem mondják ki az igent, akkor a franciák elhagyják Genuát. Akkor nélkülük és a belgák nélkül folytatják a tanácskozásokat. *Barthou* azon panszkodott, hogy a rapallói szerződés kirobbanása óta a németek állnak az érdekeltés központjában, a franciákat egyszerűen mellőzik.

Kompromisszumra számítanak

Genova. Jól informált körök véleménye szerint a genuai konferencia krízise egy kompromisszum megkötése folytán áthidalnak tekinthető.

Magyarország nem egyezett meg a kisananttal

Budapest. Egy újságról ama kérdésére, igaz-e az amerikai lapok híre, hogy Magyarország csatlakozott a kisanantthoz s alanni készült egy olyan szerződés, mely a lant szerződéshez hasonló, *Bánffy Miklós* gróf ezt válaszolta:

Az egész hírből egy árva szó sem igaz. Amint említetttem, hosszabb, barátságos beszélgetéseket folytatam *Benes*, *Bratianu* és *Nincscics* urakkal számos bennünkelti érdeklődő kérdésekről. Tárgyalásaink azonban bármennyire kellemesek voltak is, nagyon távol állnak attól, hogy megerősítsék azt a hírt, amelyre ön gondolt.

Az utódállamok külön konferenciája

Genova. A franciák, angolok és olaszok azt javasolták, hogy a volt monarchia utódállamai a nagyhatalmak képviselőivel együtt a mostani konferencia befejezése után Genuában új konferenciát tartsanak, amelyen Ausztria adósságainak husz éven moratoriuma fölött döntsének. Ez a kérdés már néhány hónappal ezelőtt is szóba került, akkor, amikor Ausztria az utódállamokhoz fordult, hogy ebben a formában adjanak segítyt, hogy husz évvel halasszák el a jövőtételi fizetésének teljesítését.

A kisanant államai és Lengyelország Genuában már határozatokat arra nézve, hogy Ausztriának ezt a feladatot csak abban az esetben adják meg, ha ugyanerre az időre, ugyanilyen feltételek mellett az ő fizetési kötelezettségeikre is halasztást kapnak. Ugy tudják, hogy a beogradi kormány e kérdés elintézésé miatt hívta vissza dr. Gyuricsot, a jövőtételi bizottság tagját Párisból Genuába.

Vaj pergament

papirt I-a

cégnymással, (színes is) gyári áron szállítok.

Csomagoló papírok

kapthatók

Jurics Gerő

papír- és írószerekkereskedésében

Subotica, Városi székház,
Löwy trafik.

Pünkösdkor gyermeknap lesz Subotícán

A nagy nyomor enyhítése, anélkül legérdekesebben a gyermekeket sújtja fejlődésében, nem elegendő már semmiféle jótékony egyesület munkássága és ezért nagyobb társadalmi akciókat kell megindítani a nyomorgók szenvedéseinek enyhítésére. Évről-évre rendezik a *gyermeknapokat*, amelyeknek eredménye mindig szerencsésen gyermeknek segít.

A gyermeknapot az idén is megtartják Subotícán. *Tabakovics* Miklós alpolgármester, a gyermekvédelmi osztályt vezető készíti elő a gyermeknapot, amelyet pünkösdkor fognak megtartani. A gyermeknap programjának végleges kidolgozása és az előkészületek megbeszélése céljából május 18-án délután 4 órakor a városháza kis tanácstermében anélkül lesz valamennyi jótékony egyesület és testület részvételével. Ezen az anketén fogják elhatározni, hogy a rendes utcai persely-gyűjtésen kívül a pünkösdi gyermeknapon még milyen más módon fogják igénybevenni a közönség áldozatkészségét.

Söprik az utcákat

— A betegséget okozó tisztaság —

Bizony ráfér egy kis söprés a subotícai utcákra, réfer egy kis nagy takarítás. Mert amióta a májusi nap nem farkarkodik meleggel, az utcákon duplára halmozódott föl a por — Subotíca híres pora — és a piszok. És itt nincs különbség a belváros és a külvárosok között. A városi házi előtti époly poros, tisztátalan Subotíca, mint a város lezselése és közben. A szélességes, farkúró sztelek ugyanis, amelyek mostanában nagyon elszaporodtak szétvittek a port és szemetet az egész városban.

Valóban itt az ideje, hogy ezt a bacillustengertől megszabadítsák Subotícait. Éppen elég volt belőle. A város nagyon okosat gondolt akkor, amikor kivezényelte az utcaseprőket, hogy a port eltakarítsák az utcákról. És azt is csak helyeselhetjük, hogy a nagytakarításra az utcaseprőket megmozdította a városi házi rabjaival. Már előre kell gondolni arra, hogy nyáron amugy is föld-gad a por és szemet.

Jó volna azonban, ha a város az utcák öntözéséről is gondoskodna. Mert a port, a szemetet hiába söprik le a járdákról és a kocsiutakról és hiába takarítanak. A szel pár óra múlva újra szétszója a port levegőben és a szegény subotícai polgár újból porfelhőben farkarozhat dolga után az utcákon. Csak öntözéssel lehet a port megfékezni. A söprés is csak akkor használ, ha öntözték a járdát és a kocsiutakat. Amikor a söprik nem csinálnak nagyobb port, mint a tavaszi szelek. Ma például direkt vakmerőség egy utcán keresztülmenni, ahol nagytakarítanak az utcaseprők. A híres subotícai por ott úgy kavargó, olyan vastag, mint az őszi köd és valószínűleg angyal bacillust vernek föl a seprők, hogy elég lenne az egész kontinensnek.

A város bizonyára nem azt akarja, hogy a subotícai polgár port nyeljen és beeljusson. Nagytakarítás akar. N gyakarítani, meg tisztítani az utcákat és a levegőt higiénikusabbá tenni pedig csak úgy lehet, ha söprés előtt vízöntő kocsikkal

végiglocsolják az utcákat. Aztán söpörhetnek az utcaseprők. Akkor biztos, hogy nem morognak majd az emberek, mint most és nem kisérik az utcaseprést olyan kiszóla-

sok, mint amelyet én hallottam egy uriembertől, aki végigmenvén a tisztítás alatt levő utcán, ezt mondta: — Direkt rám takarítják a szemetet . . .

Elfogták a palicsi betörés tetteseit

Egy volt detektív felesége a felbujtó

Mintegy két héttel ezelőtt Stefánovics vasúti ellenőr feljelentést tett a rendőrségnél, hogy lakásáról eltűnt egy kassza, melyben százezer korona értékű ékszerrel és készpénzzel tartotta. Április 24-ikén Stefánovics és két lakónője Subotícára jöttek és a lakásban özvegy Nikolicsné, Stefánovics albérlője maradt. Mikor hazatértek, a főellenőr az iróasztalfiókát nyitva találta, melyből hiányzott a pénzeszköz. Rögtön megállapították, hogy csak a helyi viszonyokkal ismerős személy követte el a lopást és a nyomozást is ezen az alapon indították meg.

A rendőri nyomozástól függetlenül Stefánovics is keresni kezdte a tolvajt és már az első napokban volt eszelőjére, László Viktorára gyanakodott, aki jelenleg Vidákovics városi tisztviselő, volt detektív-csoportvezetőként teljesít szolgálatot.

A városban már napokkal ezelőtt szétlében beszélték, hogy a nagy fel-

lőnést kellett lopásügybe Vidákovics felesége is bele van átválva. A rendőrség végre László Viktorát a felmerült gyanúkon alapján hétfőn letartóztatta, mire a család bevallotta, hogy a lopást lényegző követte el. Vidákovicsné segítségével. Elmondta, hogy röviddel a lopás előtt Vidákovicsné, aki varrással is foglalkozik, egy kész ruhát küldött vele Stefánovicsnéhoz. Stefánovics a ruha árát a kasszából vette ki és így a lány megtudta, hogy Stefánovicsék hol tartják a készpénzt és értéktárgyaikat. Ezt megmondta asszonyának, aki rábírta, hogy a kasszát együtt lopják el. Meglehető lehat, hogy a házbeliek mikor látóznak el hazuról, amikor a lopást végre is hajtották.

A családny vallomása alapján a rendőrség kedden letartóztatta Vidákovicsné, kinek lakásán az ellopott kasszát meg is találták. Az ékszerek hiány nélkül meg voltak, csupán a készpénzből hiányzott 500 dinár.

Nem szabad magyarul köszönni — mondja a subotícai rendőrség

Neveléses ez a tilalom — mondja egy közigazgatási vezető tisztviselő

Csak a napokban számoltunk be arról egy kolozsvári jelentés nyomán, hogy Romániában legújabbán a falragaszokon nem kötelező a román nyelv használata, hanem tisztán magyar nyelvű plakátok használata is megengedett. Ez csak egyik bizonyítéka annak a Romániában és Csehszlovákiában mindjogban érvényesülő belátásnak, amely a nemzeti kisebbségek nyelvét mindinkább tiszteltetben tartja.

Nálunk is minduntalan hangzanak el a legilletékesebb helyeken olyan kijelentések, amelyek a magyar szervezkedéssel kapcsolatban a nemzeti kisebbségek nyelvi jogainak elismerését és tiszteltetben tartását hangoztatják és ezzel szemben napról-napra mégis azt kell tapasztalni, hogy újabb és újabb súlyos sérelmek esnek a nemzeti kisebbségeknek a békeszerződésben és az ország alkotmányában is biztosított jogain.

Nem utolsó helyen áll ezek között az a sérelem, amelyet most Subotícán egy egészen különös rendelet okozott. Subotícán eddig aránylag nagyobb megértéssel kezelték a kisebbségek ügyeit, mint másutt és annál meglepőbb az a legújabb rendelet, amely a magyar nyelv használatát elé állít újabb s nem törvényben gyökerező akadályokat.

Kedden délelőtt ugyanis rendőrök jártak be a város üzlethelyiségeit és kávéházait azzal a felszólítással, hogy ezentúl az üzletekben, kávéházakban és egyéb nyilvános helyeken magyarokkal szemben is az államnyelvet kell használni, így a vendéket a vendégeknek, tekintet nélkül nemzetiségükre és nyelvtudásukra, szerbül kell a belépőskor köszönteni és megkérdezni. A rendelet tudomásulvételét a kereskedőknek aláírásukkal kellett igazolni.

Méltánytalannak kell tartani ezt az új rendeletet, amelyről egyelőre nehéz megállapítani, hogy hol született meg és keresztülvihetetlennek. Méltánytalan azért, mert mindenkinek az alkotmány értelmében joga van anyanyelvét használni és ha az állami hivatalokban kötelezővé is lehet tenni az államnyelvet, a magánéletben senkit sem lehet arra kényszeríteni, hogy milyen nyelven beszéljen. Erre ezidőig még nem is tettek kísérletet sehol. Leginkább azért lehetetlen ez a kényszer, mert hiszen igen sokan nem tudják még az államnyelvet.

A magyar kisebbségek jogait nem is annyira sértő, mint bántó rendelet ügyében egyébként érdeklődünk illetékes helyen, ahol nevetve fogadták a rendelet hírt és kijelentették, hogy teljesen lehetetlen egy ilyen vagy ehhez hasonló rendelet kiadása. Erről magunk is meg vagyunk győződve és ez illetékes helyen elhangzott kijelentés bizonyítja a legjobban, hogy ha ilyen rendeletet Subotícán mégis kiadtak, egy csak valami tévedés, vagy kelletlen meg nem fontolt s az országot kormányzó államférfiak kijelentéseire nem hangolt egyéni intézkedés lehet.

Ugyanakkor, amikor másutt már a magyar nyelv használatát falragaszokon és cédulákon is megengedik s amikor itt is ilyen irányban kellene enyhülnének bekövetkeznie, az ilyen meglepő újabb korlátozások semmiesetre sem gyakorolhatnak jó hatást a magyarságra.

Ez az intézkedés, amelyik reális érdeket nem véd s lényegesen nem hátrál, csak megbántódást okozhat, hogy valamilyen célt bástene. Valamikor erről a politikáról azt mondták, hogy ez: a lyukszemreirépis politika.

Egyetem lesz

a subotícai jogi fakultásból

Egy év alatt megtörténik az átalakulás

A subotícai jogi fakultás, amely évesen neveznek jogakadémianak, ezidőszert a beograd egyetemhez tartozik, minden főiskolai önállóság nélkül. Az intézetnek most még csak hat semestere van, úgy, hogy a hallgatók azután kénytelenek vagy B.ogradba, vagy Zagrebba menni tanulmányaik befejezésére.

Az intézetnek ez a csonka volta azonban nem sokáig fog tartani, miután a közoktatásiügyi miniszteriumban azon az állásponton vannak, hogy a subotícai fakultást egyetemmé kell kiépíteni. Az intézet látogatottsága ugyanis évről-évre nő, — ma körülbelül 500 hallgatója van a fakultásnak — és minden megmondolás is azt tanácsolja, hogy a fakultást egyetemmé fejlesszék ki.

Az intézetnek egyetemmé való fejlesztése ügyében már történtek is intézkedések. Így a jövő félévben megkezdődnek az előadások a hetedik, az utána következő félévben pedig a nyolcadik szemeszterben is. Nagy nehézséget okozott eddig az is, hogy az egyetemi tanácsnak nem állottak rendelkezésre megfelelő képzettségű és megfelelő számú tanárok. Mindezeideig a subotícai egyetemen egyetlen nyilvános rendes tanár sem volt, míg most a két rendkívüli tanárt, *Nedelykovics* Milorád dr.-t és *Markovics* Cséda dr.-t pár nappal ezelőtt nyilvános rendes tanárokká nevezték ki.

Munkatársunk kérdésére a fakultás egyik tanára kijelentette, hogy egy év múlva a subotícai intézetben már szigorlatokat is lehet majd letenni.

Felelemlik a vasúti munkások drágasági pótlékát

Megirtuk már, hogy a közlekedésiügyi minisztérium a vasúti tisztviselők fizetésének rendezése után a vasúti munkások drágasági pótlékainak rendezését is tervbe vette. A pótlék felemeléséről szóló tervezet a fizetés-különbözöket megállapítása végett most megérkezett a subotícai vasúti igazgatósághoz.

A felemelt drágasági pótlékot a szolgálati beosztás és szolgálati idő szerint határozzák meg. A rendelet-tervezet a szolgálati idő nagysága szerint 4 csoportot, a lakóhely szerint pedig 5 drágasági osztályt különböztet meg.

Az új drágasági pótlékek nagysága a következők:

Iparosoknál a legkisebb 14 dinár, a legnagyobb 30 dinár naponként.

Nehéz-munkásoknál (nem kinevezett mozdonyvezetők, fűtők, mozdony-szerelők, raktármunkások) 16—22 dinár.

Könnyű-munkásoknál (pályamunkások, kocsisztítók, s.b.) a szolgálati időre való tekintet nélkül, lakóhely szerint 15, 16, vagy 17 dinár.

Ideiglenes munkásoknál 13, 14, illetve 15 dinár.

Iparostanoncoknál 7—15 dinár, a szolgálati idő szerint.

Ezenkívül a családi pótlékot családtagnonként az eddigi 1.30 dinárról napi 3 dinárra emelik fel.

Az új pótlékok a rendelet életbeléptése után rövidesen kifizetésre kerülnek.

harmincnyet tud.

Megintervjuoltunk egy tanító-néait is, aki passzionátus gyermekpszichológus lévén, sokat foglalkozik a rábizott öt és hatasz-tendős pesti polgárok magánéle-tével is.

— Érdekes, hogy milyen prak-tikus a mai magyar gyerek — beszél a tanítónéni. — Teljesen tisztában van szegény a gyakorlati élet számaival és értékeivel, ha kap egy koronát, nem cukor-za el, (mit is kapna érte!) ha-nem elteszi, gyűjti: télikeztűre, ha boltosít játszik, nem kér „há-romért mandulát”, hanem ezer koronáért cipőt, vagy kalapot és ha összerakot székenek utazik, nem Bergengóciába utazik többé, vagy Tündérországba, vagy Ka-nizsára — hanem Hollandiába vagy Amerikába.

— Miért éppen Amerikába? — kérdeztem egy gyereket? — Mert ott gurul a dollár, — válaszolt a csöppsg.

Végül még Gyermektanulmányi Társaságba mentünk el adatokért, ahol Nagy László igazgató fogadott:

— Arról, hogy mi érdekli ma legjobban a gyermeket, — mon-dotta — még nincs tiszta képünk róla, bár a legtöbb rajz eddig kétségtelenül sportal foglalkozik. De hogy a mai izgalmas idők nem mulnak el nyomtalanul a gyermekek felett, azt sok szomo-rúan kedves példa igazolja. Az eskasztás például nagyon izgatta a gyermekfantáziákat. Van gyer-ek, aki plasztilinnal ügyes kis eskasztófákat gyártott, van aki rajzban ismétli ezt a motívumot. Érdekes a politika a gyermekfan-táziában — egy rajz például egy kiszagda képviselőjelöltet ábrázol hordó tetején, egész jó perspek-tívájú tömeg előtt, egy másik azt a parlamenti incidenst, mikor egy kiszagda politikus felfoizni ké-szül egy legitimista képviselőt, a harmadiknak meg ez a címe: A képviselő ur rámutat a hely-zet komolyságára.

A gyerekszobának a határai, úgy látszik, eltolódtak kissé mostanában. Itt-ott egész ledőltek a falai — talán feltűzeltek, talán el-kekriváltak őket — a háború alatt téjrt, cukorért, zsírért, tojásért sort álló kisgyerekek szegényke előbb és szomorú oldalairól ismeri meg az életet, mint a szülei. A természet drága ajándéka, gyógy-szere, hogy legalább még nevetni tud rajta, játszani vele...

Ahol még jól élnek az emberek

Dél-Amerika katolikus négeréi között

— Az argentinai Monte-Carlo

Rendkívül érdekes utazás után ja-nuár elsején költözött ki hajónk Buenos-Aires kikötőjében. Utközben több ki-kötőben megálltunk. Rendkívül érde-kesnek találtam Bahia városát, amely-nek már-stilusban épült kis házai va-lamikor vörös, sárga, kék és egyéb színekben rítkítottak, az idő azonban lassanként egységes tónusra szürkít-tette őket. Amerre mentem, minden utcán harminc-negyven méter magas pálmák hajladoztak, a parkokban buja délszaki növényzet zöldelt és bamba-busz-erdők sűrűsödtek. A várost majd-nem kizárólag katolikus szerzesenek lakják. Benéztem a templomokba is, ahol nagyon furcsa volt látni a nége-reket, amint kicsi kórikus és grot-teszk taglejtésekkel kísérték buzgó imájukat. A város néhány gyönyörű régi temploma tiszta stílusúval, nemes interieurjával a leggyönyörűbb európai műremekre emlékeztetett.

Azután Rio de Janeirot értük el. Csodálatos látvány! A magas hegyek furcsa kontúrban olvadnak össze, melyből a cukorsüveg alakú és Cukor-süveg névű hegy emelkedik magasra, melyre kőfélonnal lehet felrepül-ni. A város maga kevésbé érdekes, a házak unalmasan egyfomák, az élet telve az európai városok mindennapi-ságával. Egyáltalában minél közelebb jutunk Buenos-Aireshez, annál euró-paibb színeztel van a városoknál. Monte-Video és Buenos-Aires már tel-jesen „Európa”. Az élet e két város-ban Párisra emlékeztet.

Buenos-Airost Dél-Amerika fővá-roának lehet tekinteni. Az élet európai útemben folyik: színhez mozi, kávé-ház, újságok, rikkancok, kedélyes, kedves emberek mindenfelé. Feltűnő, hogy az emberek roppant sokat esz-nek. A jómódu házakban a lunch-ök és diner-k nyolc-tíz fogásból állanak naponta.

A kollektezés óriási. Nem kell azon-ban azt gondolni, hogy a gazdasági helyzet ennek megfelelő. Ez itt is a lehető legszomorúbb, — olyan, mint az egész világ.

Megérkezésem után egy héttel egy itteni fölbirtokos kastélyába utaztam. Európában aligha tudják elképzelni, mit jelent egy argentiniai nagybirtok. Az én házigazdámnak ez csak az egyik birtoka és ez is ötvenezer hek-tár kiterjedésű. Ezenkívül még hat hasonló birtoka van, valamennyi majdnem tisztán legelő, amelyen harmincezer szarvasmarha, ugyanannyi ló és szinte megszámlálhatatlan birka tenyészik. Ezek az állatok vadul él-nek a pusztán, télen-nyáron a szabad ég alatt. Istállóba sohasem hajlják őket. A legelőadta fü minden láptálé-kuk. A háború alatt egy marha ára nyolcvan peso, azaz száznegyven svájci frank volt, most, a gazdasági válság folytán, egy szarvasmarha csak harminc pesoba, azaz hatvanhárom frankba kerül.

Január 15-től március közepéig itt rekkenő a nyári hőség. Ekkor van a Mar del Plata főszezonja. Az egész társaság és tengeri fűrdőhelyen talál-kozik. Minden gazdag családnak van itten villája. Amilyen pazarul és ké-nyelmesen rendezik be ezeket a nyá-ralókat, oly primitívek az itteni száll-odók. Ehhez fogható Európában se-hol sem találtam. Deanville, Monte-carlo meg sem közelítik Mar del Plata

drágaságban. A kaszinóban szépen-letes összegek fekszenek a roulette-asztalon, a trente és quarantine és a baccarat egészen úgy folyik, mint Montecario-ban. A Mar del Pletet egyike Dél-amerika legszebb fűrdőhelyeinek. Gyönyörű strandja van, ahol délutáni órákban nagy embertömeget látni. Es-tétként színház szorakoztatja a Mar del Pletet vendégeit.

ELTÉREK

A CSILLAGOK

Ejszakánként, ha van türelmed, vagy ha van hozzá elég zsongító, pasztelfinom bánatod, nézz föl az égre és csodáld meg a csillagokat. Nézd meg a kis, kecsér csillag-közlegényeket a firmamentum hajlatán, vedd észre a nagyokat, mint égnék és ál-dogálnak, a híres Göncöl-szekeket is, aki belerakott az ég két folyójába és mint egy álmokörös alszik hónapokig egyhelyben. Most majdusban különösen szép és üdék a csillagok. Ha fölnezel rájuk egy dara-big, úgy látod az égbolton, mint egy nagy létképet, amelyen a fénylő csillagok a városokat, a falukat és metropolisokat ábrá-zolják épen azon módon, ahogy a műinté-zések szokták azokat lerajzolni a falitáblá-kra. A kis csillagok, a legkisebbek pél-dául csak faluk az ég térképén, a nagyobb mezővárosok, a még nagyobb vilá-gvárosok. De az éjszakai égbolton nagyon nehéz eligazodni, mert temérdek falu, város van rajta, nagyon sok csillag össze-vezsna. Vannak állítólag — pasztorembere-k, öreg juhászok, bojtárok — akik meg tudják mondani, hogy mi hol van az égen, miféle csillag merre felé virraszt, sőt a nevüket is tudják valamennyire. Én ugyan nem találkoztam ilyen okos csillagász-emberrel, de elhiszem, hogy vannak ilyenek is a világban. Sokan nem lehetnek. A mostani emberek nem sokat törődnek a csilla-gokkal, az éjszakai éggel, — pedig milyen megcsodálni való ilyenkor majdusban... Olyan manapság, mint egy szomorú so-nadta, mint a tenger a fjordok felé. És a csillagok!... Nézd meg a sápadkat! Lámpák, amik pislognak le a földre, erre a hajhaj legényekkel, botor álmokkal, vérről és riadalommal teli kocsmára. A genuai urak fölött is ugyanigy égnék, ilyen lené-zőben és álmatagon. Nekik semmi közük ehhez a világhoz. Őket a Nap fogtatja, az minden bajuk: közel kerültek a földhöz. Nézd meg őket erősen: hogy utadják a mi bolygónkat. Az ég két pasztronja előtt, amint megjelennek, leülnek szépen sorjába a Hold köré és hallgatodznak. Lesik a zajt, ami innét, mitőlünk emberektől fölkerül hozzánk és nézik a földet, biztosan ér-telmellenül. Hiszen a föld városában kiadul-tak a világosságok, a padkákon egyre kevesebb emberfia szunnyad el alattuk. Nem értik, mi történt, mi van az emberek-kel. A Göncöl-szeke — nézd — hogy! bámul. Arra távolabb egygyáran lezuhantak. Még csak május van — istenem — mi lesz augusztusban, amikor hull a csillag, mint a záporos. Milyen bámulatos is az a rend, ami az univerzumot igazgatja. Majdusban, amikor a földön minden újra terem : a fü kinő, a folyók megduzzadnak, a fák meg-lombosodnak, a madarak fészket raknak — a csillagok is biztosabban és időbben csillognak az égen. És őszkor, levélhullás-kor, desős éjszakákon hullanak a csilla-gok is, halkan szaporán, ahogy kell, ahogy rendeltetett...

Ejszakánként, ha van türelmed, vagy van hozzá elég zsongító pasztelfinom bánatod, nézz föl az égre és csodáld meg a csillagokat...

— Meggyógyult a miniszterelnök, Beogradból jelentik: Pasic miniszter-einök állapota annyira javult, hogy néhány nap múlva már ismét átve-heti a kormány vezetését.

— Előkészítetek a király esküv-jére. Beogradból jelentik: Sándor ki-rály esküvőjére Beogradban már la-zasan folynak az előkészületek. A vá-rosi tanácsnak különösen az esküvő-re érkező idegenek elszállásolása okoz nagy gondot, mivel ez alkalomra mintegy százezer vendégre számíta-nak. Előreláthatólag az esküvő idején a látogatók elszállásolásra nemcsak a szállókat és középületeket, hanem az erre a célra alkalmas magánlaká-sokat is igénybe fogják venni. A vas-utugyi minisztérium a várható nagy személyvonatra való tekintettel rend-kivüli gyorsvonatjáratokat is fog in-dítani a fővonalakon.

— A Román trónörökös átutazott Subotícán. Károly román trónörökös Athénból Bukarestbe hazatérve, hétfőn éjtel 11 óra 30 perckor átutazott Subotícán.

— Novisadi repülő a király esküvőjén. Novisadról jelentik, hogy Sándor király esküvőjén az ottani repülő-osztály is részt vesz. Husz szárazföldi és vízi-repülő-gép fog az ünnepségek tartame-alatt Beograd fölött keringeni. A repülőgép-osztag parancsnoka Petrovics őrnagy lesz. Külön há-rom vagy négy repülőgép Novi-sadról közvetlenül Bukarestbe megy, hogy a román királyi csa-ládot Beogradba való utján kí-sérje.

— Kinevezés. Bács-Bodrog vá-megye főispánja Ráics Péter az előtti sentai, most horgosi detek-tívet Apatinba járási felügyelővé nevezte ki. — Katanics Szilvák sentai járási felügyelőt pedig Ku-lára helyezték át.

— Helyettes polgármester vá-lasztás Sentán. Senta város kép-viselőtestülete május 10-én köz-gyűlést tart, amelyen Spacs Kosta dr. sentai polgármester helyébe helyettes polgármestert fog vá-lasztani.

— Meteorológiai tünemény Szlo-véniában. Amint Ljubljánából je-lentik, ott legutóbb erős eső volt, amely vörös színben játszott. Ugyanez megismétlődött Strass-csiban is, ahol az esővíznek még élénkebb vörös színe volt. Meteorológiai szakértők megvizsgálták a vizet és véleményük szerint a ritka tünemény valószínűleg egy saharai hatalmas forgószéllel lehet összefüggésben.

— Fantasztikus földárok Sentán. Vasárnap délután Sentán 2 lán-c földért árvereztek. Az egyik lán-c földért 207.000 koronát, a más-ikért 215.500 koronát fizettek.

— Megtalálták a kommunisták titkos iráskulcsát. Ljubljánai jelen-tés szerint a határrendőrség egy Bécsbe utazó zagrebi diáknál meg-találta annak a titkos irásnak a kulcsát, amelyet a kommunisták használtak levelezéseikben. Meg-állapították azt is, hogy a zagrebi kommunisták ezt a letartóztatott diáktól használták futárként Bécsből összeköttetések fenntartásánál.

Molykár ellen megóv

SPITZER LAJOS SZÜICS

SZORMEARÚHÁZA
SUBOTICA

Nálam vásárolt áruknál
50% kedvezmény

— **A suboticei tüzérsg emlékünnepe.** A Suboticeán állomásozó tüzér-osztály május 14-én délelőtől fél 11 órakor tábori misét és emlékünnepélyt rendez a tüzérsg emlékülakulásának évfordulója alkalmából.

— **Szerdán újból összeül a szkupstina.** Beogradból jelentik: Hosszabb szünet után a szkupstina szerdán délután négy órakor újból összeül. A szerdai ülésen a parlamenti bizottságokat választják meg.

— **Az angol királyi pár Belgiumban.** Londonból jelentik: Az angol királyi legnap indult el Belgiumba, ahol meg fogja látogatni az angol katonák sírjait. A király egyelőre, mint magán személy utazik és csak az utazás hivatalos jellegű, amikor május végén a királyné is hozzácsatlakozik, akivel Belgiumból Franciaországba látogat el. Itt meg fogja koszorúzni úgy ó, mint később a királyné, a calaisi vagy a boulognei temetőben nyugvó angol katonák sírját. A szertartás végén a király beszédet fog intézni Franciaország népéhez.

— **Megváltásra kerülő bácskai magyar földbirtok.** Budapestről jelentik: A bácsmegyei Felsőszentiván és Csávoly községek lakosainak Rélemrére Baja város, a kalocsai érseki uradalom és Weidinger Dezsőnek a község határában fekvő mezőgazdasági földbirtokára a megváltási eljárás megindult.

— **A becskeréki Sokol-egylet Szentján.** Vasárnap, május 14-én a veliki-becskeréki Sokol-egylet szimfonikus zenekarával, mintegy 70 taggal »Akadémia« rendez a sentai városi szállóban.

— **Halálozás.** Zomborban 79 éves korában meghalt Frey Imre, az ipar-festület örökös elnöke. Halála széles körben keltett fel részvétet.

— **Eljegyzés.** Komor Magdát eljegyezte Lederer Ödön. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Kínultak a marokkói harcok.** Madridból jelentik: A spanyol csapatok megkezdik Marokkóban offenzívájukat a mér felkelők ellen. Sanjurjo tábornok Beni Soliman környékét harc nélkül elfoglalta.

— **Ezeröttszáz német technikuss ment Oroszországba.** Rigaiból jelentik: Revalba 1500 német technikus érkezett, akik Szentpétervárra utaznak. Legnagyobb részüket az orosz muniógyárakban fogják alkalmazni.

— **Házasság.** Simić Danica, dr. Simić Paja veliki-kikindai főorvos leánya május 15-én tartja esküvőjét Veliki-Kikindán dr. Ivić Aleksa egyetemi tanárral.

— **Nyugatmagyarországon június közepén lesznek a választások.** Bécsből jelentik: A szövetségi törvény-tár mai száma hirdetményt közöl, amely szerint Ausztriához csatolt nyugatmagyarországi területen a nemzetgyűlési választásokat június 18-ikára főzték ki.

(*) **Dr. Tyeremov Diagomir,** volt kulai és topolai főszolgabíró, ügyvédi irodáját megnyitotta Novisadon, Kralja Petra-utca 8. (a püspöki palotával szemben). 3155

(*) **Dr. Vécsei Jenő** orvosi rendelője nemzeti betegek részére. Rendelő délelőtől 7—9-ig. Délután 2-től fél 4-ig és 5—7-ig. Lakás: Cyrillmetoda-tér 12. I. emelet, Vojnich Piroška-féle ház.

A magyar Polgári Párt hadat üzent az egységes pártnak

— A hadsereg és a választások —

Budapest. A kormánypárttal koalíciós egységet kötött Polgári Párt, melynek élén *Heinrich Ferenc* és *Lukács László* állanak felmondta a parátást az egységespártnak. A pártnek egy hivatalos kommunikéje szerint Béthlenék agitációs beszédei a pártban kínos fellunést keltek, valamint az is, hogy Béthlen megjelent az uszító *Dáner Béla* programbeszédénél.

Kinosan érintette a pártot az is, hogy *Vass József* kulturális miniszter intézkedése a Városi Színház több művészeinek, felekezeti okokból felbontották a szerződését. A párt elnöki tanácsa úgy véli, hogy a kormány az a magatartása rá fogja kényszeríteni, hogy a *legélesebb elenzéki álláspontot helyezkedjék.*

A Rassay-párt vezére, *Rassay Károly*, az egységes pártból kilépett 48-as kiszáradt részéről pedig *Mohácsi Lajos* esperes, tárgyalásokat folytatott a két párttal a választások n való együttműködése tárgyában. Kimondották a legszorosabb együttműködést, valamint megegyeztek abban, hogy egymásnak ellenjelöltek nem állítanak. *Rassay* egyébként vasárnap *Jánosalmán* írt, párja ottani jelöltjének *Fenyő Miksa* dr.-nak a támogatására.

— **A világ legnagyobb hajójának startja.** A háborúban elpusztult angol csatahajók egyikének: a »Majestic« nevét viseli az a hatalmas luxus-hajó, mely — londoni jelentés szerint — a napokban indul Atlanti-óceáni útjára. A Majestic a világ legnagyobb és legényesebben felszerelt óceánjáró hajója. Negyven méter magas (ez a mérték megfelel körülbelül két négyemeletes ház magasságának) 56.000 tonnás, 291 méter hosszú és óránként 23 tengeri mérföldnyi sebességgel fut, ami rekordot jelent. A kiszolgálást rajta ezer ember végzi.

— **Terjed az oroszországi kolera.** Moszkvából jelentik: A kolerajárvány a birodalom déli, délkeleti, kelet és délnyugati területeit, köztük a moszkvai és kazáni vidéket is fenyegeti. A fitusz és a himlő ugyancsak dúl. Az egyetemek orvostanhallgatóit abszolválás után mozgósítják és két évi kötelező szolgálatra beosztják a vörös hadseregbe.

— **Görög katonasökevények Jugoszláviában.** Skopjéből jelentik: A határrendőrségek jelentése szerint az utóbbi időben mind több görög katonasökevény lépi át a határt. A katonasökevények nagyrészt olyanok, akiket két havi kiképzés után a török frontra akartak küldeni. Eddig 400 görög katonasökevény jött át a határon.

— **Egy budapesti gyáros másfélmilliósi csalása.** Budapestről jelentik: Zech József nyugalmazott altábornagy feljelentést tett a rendőrségen Titkos Gyula gyáros ellen, akivel mint úrs dolgozott. Az altábornagy másfélmillió koronát adott át a gyárosnak azaz, hogy feltesse az üzletbe. Titkóst az utóbbi időben többször felszólította az összeg visszafizetésére, aki azonban a mai napig sem tudott a pénzről elszámolni. Titkos Gyulát és fiát — aki tudott apja csalásairól — tartóztatták.

A választási erőszakosságok, különösen a Rassay és a szociáldemokrata párt jelöltjeivel szemben tovább tartanak. Ez ügyben Rassay táviratot intézett Kélsberg belügyminiszterhez, amelyben öt arra kéri, hogy »ha akar és ha tud« intézkedjék, hogy a sérelmek megtoroltassanak.

A különböző pártbeli jelöltek a kerületek járják és agitálnak a nép között. *Apponyi Albert* és *Graz Gusztáv* Tolnamegyében járnak, *Andrássy Sátoraljaiújhelyen* volt, *Friedrich István* Tatán mondott programbeszédet. A szociáldemokrata párt vasárnap 53 helyen tartott gyűléseket a pestkörnyéki jelöltek támogatására.

Kedden alakult meg Budapesten az országos iparos-párt, amely jelöltek is állít Budapesten.

Beltits Sándor honvédelmi miniszter az egyik lap munkatársa előtt nyilatkozott a *karhatalom szerepéről* a választásoknál. A miniszter szerint a katonaság szerepét a választásoknál lehetőleg a minimumra redukálják és a honvédség közreműködését csak olyan esetekben veszik igénybe, ha esetleg nagyobb rendezavarásokra, tömegexcessusokra kerül a sor.

— **A Buta Ember.** Néhány Szobolcán tartózkodó színészember bejárt egy darabot és tegnap este tiszteltreméltó bátorsággal a nyilvánosság elé is lépett vele. *Szenes Bélának* Buta Ember c. darabját adták elő, amelynek megtanulására a szereplők olyan nagy fáradságot pazaroltak, amelyet ez a gyenge, izetlen és szellemetlen munka igazán nem érdemelt meg. Petig a szereplők *Sz. Farkas Teréz*, *Berczik Margit*, *Liptay Böske*, *Kóhalmi Jerm*, *Szöczi József*, *Szabó Márton*, *Szegedi József* és a többiek, otthonosan és ügyesen mozognak a színpadon.

— **A beográdi tőzsde tavalyi forgalma.** Beogradból jelentik: A beográdi tőzsde most adta, ki az 1921. évről szóló évi jelentését, amely érdekes adatokat tartalmaz a tőzsde forgalmáról. Eszerint a beográdi tőzsde forgalma tavaly egyezerötvenegymillió dinár volt, amiből devizákra 861 millió, valutákra 177 millió és értékpapírokra 13 millió dinár esik. Legnagyobb volt a tőzsde forgalma német márkában: 431 millió márka volt a forgalom 206 millió dinár értékben. Utána következnek az olasz lira, amelynek 74 millió, vagyis 146 millió dinár volt a forgalma, sorrendben ezután az angol font, a cseh korona, a francia frank, az osztrák korona és a dollár következnek. A tőzsde tiszta jövedelme 737.500 dinár volt és forgalma az 1920. évihez viszonyítva 80 százalék, az 1919. évihez való arányban pedig 650 százalékkal emelkedést mutat.

— **Talált kincs.** Budapestről jelentik: Szabolcs megye Leveles községében, Vad András gazda a szőlőjében ritka értékű óskori arany kincset talált. A 938 grammos ékszernek négy-ötven évesek. A talált kincseket a szakértők európai ritkaságnak mondják.

(*) **Poziv.** Upravni odbor Jugoslavenskoj Lloyda u smislu čl. 24. društvenih pravila saziva vanrednu glavnu skupštinu u nedelju 14. maja tg. u 9 sati pre podne. Skupština će se držati u prostorijama Subotičke se trgovačkog udruženja (Hotel National) a na istoj će se raspravljati sledeći Dnevni red: 1. Odluka o fuziji dvaju mesnih trgovačkih udruženja. 2. Ostavka upravnik i nadzornog odbora. 3. Zajednička sednica udruženja sa izgorom novog upravnik i nadzornog odbora. Upravni odbor Jugoslavenskoj Lloyda Subotica, 7. maja 1922. J. Vuletin s. r. tajnik. L. Blažević s. r. za predsednika.

SPORT

— **Összeállították a suboticei kerület válogatott csapatait.** Tegnap este a délután megtartott próbamerközs alapján a válogatott bizottság összeállította azt a csapatot, amely a suboticei kerületet Zagrebban fogja képviselni. A csapat a következő: Virág—Gubics, Kulundzics—Bleszics, Lukics, Beleslin—Rudics Sulyok, Szabó (Sombor), Marcicics és Ördög. Tartalékok: Kovács (Sand) Stancics (Bácska), Heid (Sand) és Kovács (Bácska.)

Nehezen hisszük, hogy ezzel a válogatott csapattal egyöntetűen meg lesz elégedve az alszövetség sportközvéleménye. A válogatott bizottság nem tudjuk milyen szempontok szerint állította például össze a fedezetors, annyi azonban bizonyos, hogy ennél a haliforsnál jóval erősebbet is össze lehetett volna állítani. A sombori Spitzer és Laki véleményünk szerint jobb mint Gubics vagy Lukics. Különösen a centerfedezet helyén szeretnénk látni más játékos, olyat, aki a csatársort is támogatni tudja okos és precíz labdával. Mert Lukics bármilyen fadaradhatatlan, agilis is a védelemben, nem fogja tudni a csatársort frontba hozni a támadásoknál.

Rudics helyén is jobb volna — úgy hisszük — Krausz (Sand), akinek technikáját és gyorsaságát nem szabad figyelmen kívül hagyni. A két hátvédben bizunk. Mindkettő régi kipróbált, klasszis játékosok. Virág helyére nincs méltó rivális.

TŐZSDE

— **Beograd,** május 9. **Valuták:** Frank 615, Dollár 6725, Cseh korona 305, **Devizák:** Paris 61960, London 305, Berlin 2340, Bukarest 50, Newyork 68, Genf 1330, Milano 365, Prága 134, Bécs 583, Budapest 920.

— **Bécs,** május 9. (Zárlat). Prága 163, Zagreb 305—308, Budapest 1107½, Varsó 210½, Milano 4050, Bukarest 58½, London 37500, Newyork 8475, Páris 770, Berlin 2998.

— **Zürich,** május 9. (NvtHs). Berlin 175, Newyork 319, Milano 2710, Prága 1995, Budapest 67, Zagreb 190, Varsó 013, Bécs 06½, Osztrák bélyegzett 6½.

— **Budapest,** május 9. (Zárlat). **Valuták:** Napoleon 2985—3015, Dollár 68—78, Márka 270—280, Lira 4000—4075, Osztr. korona 8½—9½, Rubel 48, Lei 543-553, Szokol 1490—1500, Dinár 1080—1093, Lengyel márka 19—20.

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik a Sztara-Moravicán elhunyt Krappenheim Nándor nyugdíjas kántortanító, drága halottunknak eltemetése alkalmából szíves megjelenésükkel — de sőt igen számosan a temetésnél való készséges és lélekelmő közreműködésükkel — őszinte rokonszenvüket kifejezve mély fájdalomunkat enyhíteni törekedtek, ezuton mondunk legbánsabb köszönetet. Sztara-Moravica, 1922. május 6-án.

A gyászoló család.

Figyelmeztetés.

A sombori „Arena” mozival szemben 70.000 korona követelésünk áll fenn, mely összeget az új vevőtől vagy bérlőtől teljes összegében követelni fogjuk.

Balkan és Mosinger filmvállalat Novi Sad.

3149

FACEMENT, KATRÁNY carbollineum és tetőlemez

sztukkatura-csövek, mész, gipsz, portland- és románcement, tetőcserep, traverzek, betonvas, samot-cserép és liszt.

„GRADIVO” Trgovačko Društvo Zagreb, Bogovićeve ulica 3.

Telefon 8-85. sz. :: Sürgőnycim: Gradivo

Fűszer- és festék-kereskedőseged

azonnali alkalmazást nyerhet Ració György fűszer, festék és gyarmatáranyagkereskedésében Sombor. Előnyben részesül ki a szerb, magyar és német nyelveket szóban és írásban bírja s kinek ismeretsége és gyakorlata van környékbeli kiskereskedőknél üzletek kötésében. Ajánlatok a céghez küldendők.

3152

Asztalosmesterek és gyárosok figyelmébe!

Minden mennyiségű **BLINDFURNIERT** szállíthatok azonnal kisebb, avagy nagyobb mennyiségben 3 és 2 m/m vastagságban 100—105, 105—135, 185—55 és 165—65 centiméter méretben, avagy a feladandó méretek szerint. Ajánlattal szolgál.

SPITZER HERMAN SOMBOR Floriánova ulica 3. — Telefon 229. sz.

Őrletők és pékek figyelmébe!

A Berger-féle vilámfamosan azonnal kicseréli az őrlető közönség gab. aját a legkedve önb. módosított melet a legkínóit b. minőségű liszttel. Sürlők és kerekedők liszt-szükségleteiket itt fedezhetik a legkedvezőbb ár és szá. líkai feltételek mellett. Korpa és tengeridára minden mennyiségben és a legolcsóbb áron kapható. — Telefon 328. szám. — 2765

Nyári ujdonságok megérkeztek
Kirakatunkat kérjük megtekinteni
Löwy Testvérek

Nagy választékban

Nagy választékban

2340

Beográdi Aszfalt és Kátrány Vegyitermékek gyára
Telefon sz. 806.

Sürgőnycim: **GROZIT**
BEOGRAD.

Gyártmányai:
Grozit bõrfedéllemez, — aszfaltlemez, —

kátránylemez, — aszfaltzetelőlemez, — közszenkátrány, karbolineum, facement, szurok vaslack, aszfalt, bitumen stb. 2887 'Aszfalt és kátrány-gyár BEOGRAD. Vuka Karadsitsa 6.

CSEHORSZÁGI ZEPHIR FESTÓ CHIFFON
nagyob. mennyiségben er keze t nagybani eladásra
KIS és VÉRTES
gyári lerakatanál Sokolska u. ica 2.

ÁLLAMI GYOGYFÜRDŐ
Celje mellett DOBRNA (Slovenija)
Természetes 37° C-u szentartalmu hőfürdők. Rend. ivülti sikerek!
A déli Alpok legrégibb női gyógyfürdője!
Legjobb üdülőhelyi verszegények és lábadozó számára. Hőfürdők, ivó- és légi urák! Hegyi klíma, fenyőerdők, pompás parktelepek!
Június 15-ig nagy ármérséklés!
Prospektsókat ingyen küld a fürdőigazgatósg.

Főmolnár és almolnár
négy vagonos kereskedelmi és vámmalomba mielőbbi belépésre kerestetik. Csak komoly, feyelmet artó erők ajánlatát kérjük eddigi gyakorlat. család. viszonyok és fizetési igények feltüntetésével „MEGBIZHATO” jelleg alatt a kiadóhivatalba.
3125

Női kalaphészítő tanfolyam!

Május 15-től július 1-ig. Je'entkezni lehet május 15-ig „Femina” női kalapszalonban Suboticán. Širosmajerova- ulica 8. I. emelet.

Kephatók nagyban és kicsinyben mindenféle
hentesárak és különféle nyers- husok Vidéki meg- rendelések is elfo- gadtatnak és pontosan eszközöltetnek
Korhecz Gyula villanyerőre beren- dezett hentesárugya- rában Subotica, Fő- tér (Hitelbank palotában). — — — 1795

Ipartelepnek
igen alkalmas új ház Osijeken, Al-óváros, vasut- és ha gallonástól 500 lépés távolságon, saját villamosvilágítással, vízve. etékekkel, nagy. kenyel- mes lakással, gépesarnokkal, 25 HP. szivoga- teleppel, 4 tagas, világos betonpincével, műhelynek igen alkalmas, igen nagy m. n. traktárhelyiséggel még 12 évi adómentességgel, kis kerttel, gum. mészákkal, szőlőkkel és spargalep. el azonnal szabadk. hó e. ado. Ha vevő a lakás berendezé- sét is megveszi, akkor legfr. dob. idő alatti be- költözés. A ház 1919—1920-ban épült és 2 1/2 m. m. m. m. értékre van becsülve, így tehát két millió körüli ártul ajánlatok céltalanok, szíves a ajánlatok **Osijek 4081.** alatt a kiadóba, 2991.

S. H. S. Államvasutak
suboticei igazgatósága
Br. 11222/1922.

11. sz. Arlejtési hirdetmény

a sentai pályaudvari vendéglő bérletére.

A sentai pályaudvari vendéglő bérletére ezenel nyilvános pályázatot hirdetünk.

A bérlet 5 évi időtartamra szól s 1922. június 15-én veszi kezdetét és 1927. június 14-én ér véget.

A bérleti feltételek valamint az italok és ételek jegyzéke a fenti igazgatóság VIII. osztályán a délelőtti 8-tól 12 óráig terjedő kiválasztott órák alatt megtekinthetőek s az árverezőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és el is fogadják.

A 20 dináros okmánybéllyel ellátott ajánlatok, melyeket 2 tanúnak is láttatni kell és amelyekhez a szükséges okmányok is mellékelendők (erkölcs-, iparigazolvány stb.) zrt és lepecsételt borítékban a következő felirással látandók el: „Ponuda glede za kupnine Senčanke restoracije br. 11212/1922” és 1922. május 26-án d. e. 11 óráig a fenti igazgatóság I. osztályának irodájának adandók át vagy pedig ide postán beküldendők.

Ovadékként 1922. május 20-án d. e. 11 óráig az igazgatóság gyűjtőpénztáránál 400 dinár, szóval Negyszáz dinár fizetendő be készpénzben.

A készpénzovadéki kamatmegterítés nem jár. Az ovadéki lefizetését az ajánlatban meg kell említeni, de a gyűjtőpénztár által kiadott elismervény nem mellékelendő.

Nem megfelelő, elkésve vagy távirati uton tett ajánlatok nem vetnek figyelembe.

Az ajánlatok között az igazgatóság a bérleti összegre való tekintet nélkül választ.

Subotica, 1922. május 10.

Vasutigazgatóság Subotica'

Ütányomás nem díjaztatik.

Raktárról ajánlunk gyári árak mellett

VITREA
TÁBLAÜVEGET

valamint minden egyéb üveg és porcelánáru, kőedényeket stb.

WEISS I DRUG
ZAGREB,
Paromlinska cesta 2.

SZALMA-KALAPOK

nagy választékban, nagybani eladás gyári árakon alul.

Aleksa Büchler
árúháza
OSIJEK. I.

GÖMBÖLYŰ ÉS SZÖGLETES D-O-B-O-Z-O-K

irkák, noteszok, mindenféle üzleti-könyvek és raszterek izléses kivitelben, JUTÁNYOS ÁRBAN készülnek.

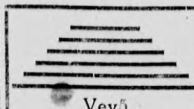
FISCHER ERNŐ
doboz- és üzleti könyvek gyárában Kszadiceva-ul. 26. (Saját ház). Felvételi iroda: Pašičeva-ul. 9. Telefon 62.

Sentán a Bácsmegyei Napló részére felvesz **hirdetéseket**

Molnár Sz. Vince hírlapelárusító könyvkereskedő

BUZIÁSI
természetes
SZÉNSAV
10 kg.-ként 360 koronáért kapható: 7650
JULIJO BAUER

örömgyereskedőnél Novisad. Lerakati Dátvácska részére. Saját tartályok töltés veggett ásványt.

Vevő
vagyok egy használt **teherautóra**

Ajánlat Sörraktár Torzsa címre küldendő.

Oicsón eladó 11-ik kör Scotus Viatoraul, 70 sz. a

lakóház.

Feltételek meg tudhatók **Dr. Vas Antal** ügyvédnél, ki az eladással megbízott, 3088

ESSENCET
tisztaszeszből, főzött 10% hidratos egészségre jótékony békebeli minőségűt

LEGOLCSÓBBAN

Stark Béla
sentai ecégyára

AJÁNL. 3083
Telefon: Senta 103. sz.

GUMMI BÉLYEGZŐT

círill, horvát vagy bármily más nyelvűt legszébb kivitelben és leggyorsabban gyári áron

KÉSZIT DEUTSCH I.
optikus Subotica, Reg. Aleksandra-utca 22. sz. Telefon 316. szám. 695

VASALJON NEUMANN-FELE NYULKÁNA
csomagolt vasalószennel
Mindenütt kapható. Lerakati: **Neumann Aladárnál** Subotica (zsidótemplommal szemben)

Molon
a Bácsmegyei Napló részére Deák Lukács kiadósítói vesz fel hirdetések et

Fényképeseti cikkek

nagy választékban **TENNER OPTIKUS** cégnél Kr. Aleksandra utca **11. sz. Subotica**

Ne üljön föl

rábészülésnek, megkönyvékezésnek, furfangos ígéreteknek. Ha hirdetés akar feladni, vigyázzon a pénzére. Hirdessen a Bácsmegyei Naplóban, mert így tizezren és tizezren olvassák.

HIRDETÉSEK
FELVÉTELE
KÖZÖS BÉLSŐ KÜLFÖLDI LAPOK
KÖZÖS BÉLSŐ NYELVI KÉRDÉSEK
KÖZÖS ÉS KIVÁLASZOTT VALLALAT
SCHOLKA
KÖZÖS BÉLSŐ NYELVI KÉRDÉSEK VALLALAT
NOVISAD, RUTOVA-UTICA 24. TEL. 2-70

Van szerencsém a környékbeli dohányyárosok tudomására adni, hogy a **suboticei nagytrafikot** a Jövedéki Igazgatóság engedélye alapján átvettem és egyben értesitem a szőlőbirtokosokat, hogy **TANATON** (dohánykivonat) érkezett és eredeti 5 kg-os dobozokban minden mennyiségben kapható. **Franjo Gregurčević** a suboticei nagytrózsde bérloje.

ELADÓ MALOMGÉPEK:

- 1 drb Lenz-gyártmányu, függőleges kövü, 500 mm átmérőjü „Monarch” daráló
- 1 drb Lenz-gyártmányu függőleges kövü 400 mm átmérőjü „Monarch” daráló
- 1 drb Lenz-gyártmányu zuzógép (kukorica, paprikadaráláshoz) Az említett gépek új állapotban vannak. Ugyanott kapható egy **40 HP Benz-gyártmányu, egyhengeres Dieselmotor** használt állapotban. Érdeklődők forduljanak közvetlenül „Ilona”-malomhoz Turska-Kanjizan, ahol a gépek megtekinthetők.

KORZÓMOZI MÁJUS 11-14-IG, CSÜTÖRTÖKTŐL-VASÁRNAPIG **ELVESZETT PARADICSOM** (Reputacio), Priscilla Dean legszebb alakitasa kettős szerepben **KORZÓMOZI**

Korzó Mozi

Május hó 8—10 ig, hétfőtől—szerdái
Elátkozott koponya
Film-dráma 5 főtávonásban. Főszerepben
Emil Jannings, Anin a Berber.

Violetta Gréme

az archét udéré teszi, majoliot eltavított. Kapható kizárólag:
Lackner Drogeriában

Bačka fabrika spirítusa i kvasca Subotica

Égész Jugoszlávia területére
szállít naponta

friss szeszélesztőt

Telefon 875 sz.

Meszelőnyeleket

egy öl hosszúságban (két méternek felel meg), seprőnyeleket félöl hossz és 100 mtrben prima csomómentes fenőfából készült gömbölyű állapotban minden mennyiségben azonnal szállít és ajánlat-tal szolgál **Spitzer Herr** Sombor, Florianova-utca br. 3. Telefon 229. szám. 3112

UTAZÓ

magyar és német nyelvtudással, rövid, fűszerarú vagy pálinka szakmában állást keres. — Cim: **HERSKOVITS ZIDOR, BAČPETROVOSELO**

Szlavonai búkkfából készült felrakott

FAVILLÁKAT

ajánl nagyban

ADOLF REICHSMANN, OSIJEK
Telefon 575. sz. Sürgőnycim: Reichsmann.

WEITZENFELD ÉS TSA

SUBOTICA TELEFON 190.
Iroda: **Városi bérpalota, Kötélgár, Sentaiput.**
Alapítva 1902. Táviratcim: **Kenderipar.**

PONYVA

ELADÁS ÉS KÖLCSÖNZÉS

Ajánl: Lópokrócsok, tűzoltó és kerti tömlőket, ujlisztes, gabonás, gyapju, toll, komló és szalmazsákokat, madrac és roletta szövetekeket juttatból és lenből, mindenemű házivásznak. Zsineg, kötél és hevederek.

Apróhirdetések

Teljesen nem élénk bizodal Szobóban felvilágosított. Apróhirdetés egy szá 2 K. vastagbűtis és című 5 sz. (szerecsen azamit. Legkisebb apróhirdetés 12 sz. T. Apróhirdetéseket felvezet Subotican a kiadóhivatalt, J. Lezer-Grasulica, Leibach-ház és Schläger hírlapszűda a vasuti park mellett. Vidélen valamennyi felvezetésű. Elhivatású: havonként 30 utca, ügyvédre 90 dín

LEVELEZÉS

„Vajjon megtalálak-e? „Barna” „500” „Kauciókeres” „Megbízható 30” „1951” „32” „J mostoha” „Nyugodt mag ny” „Horencia és Violetta” „Csabadi otthon” jellegre levél van a kiadóhivataltban.

Leányok (házból való) és árusítók büfibe azonnal felvételnek jó fizetés mellett magyar- és szerb nyelvtudással, jeleketni alome bár irói jában. Ugyanott egy fiatalember a büfő vezetésben járassággal bír felvettetik.

30 éves r. kath. önálló paras megismerkedne — 4—30 éves leányja vagy gyermekien özveggyel: azasság céljából, hozomny nem feletlen szűkegés. Leveleket „Videki paras 30” jellegre e lap kiadja kerek. Csak teljes című levelekre válaszolok. 3164

FOGLAUKOZÁS

Lehner Testvérek divatüzletben pénztárnok kiaszonn felvétetik, ki a szlav nyelvet is bírja. 3131

Agil s pertek mérlegképes könyvelő azonnali belépésre kerestetik. Előnyben részesítnek gabonaszakmabelie. Ajánlatok „Export” jellegre kiadókba kretnek. 3109

Kifutót azonnali belépésre. **Lana Béla** rövid úru nagykereskedő. Pasicea ut 1. 3158

Egy idősebb czu rászeged felvétetik **Bajmok** Bacsmegyei cukrászda. 3166

Gépirónó felvétetik a celluloidarugyárban **Pasicea ut. 8.** (Edénypiac) nemtel és szerbül tudók előnyben része a ne. 3165

A subotical zsidó Patronázs Egyesület zsidó lapszűloket keres megjelölő díjazás mellett 8—12 éves fiú és leány gyermekek részere. Jelentkezni lehet **Löbl Salamonné** elökönél. 3153

Szakácsné május 15-re elvez **Heiduska Mariška** masamú. 3145

Czipészregéd I. oszt. varottmunkás férfi- és női munkár. felvétetik azonnal **Polgár Rudolf** czipésznel, a róposta mellett 3135

Fűszerkeresek dösegéd, ki angró üzletben önállóan dolgozott, ugyszintan gyakoronok, ki megjelölő képzettséggel rendelkezik. Irodai munkára felvétetik. Ajánlatokat „Lelekismeretes” jellegre a kiadó továbbít. 3105

Süch deutsches F. B. Klein uwe Knaben 3 und 5 évr per sofort Dr. Boschn városi bérp. 3141

VÉTEL-ELADÁS

Eladó 8 HP magánjáró c. éplogamjura írgals erék rendszer és 6 HP cserló kerekkel tengelyvel együtt. Egy drb. S ilen p tent koricadarató **Eleven András** Moreso. 3139

Birtok Magyarországon minden részén 50 holdtól 2500 holdig, hoidankint 170 0 koronától 50 000 koronáig. Kapható é ö és hold felszereléssel és anekkül is. Teljes leírás megtekin hété a megbízóhónl: **Schlesinger M tyás St. Kaniza** 3110

4 kapa gyümölcsösökert szegedi szőlőkben eladó. **Kiskőrösi 228.** 3144

Vályog eladó, **Haramb-s céva ut. 25.** 3146

Használt méhkaptárak eladók. **Mucsi telep. Nag. Andri.** 3147

Eladó ház negy portával azonnal bekölözhe. — Ugyanott gyulupad kereseték megvételre. **II. krus Ceska ut. 83.** 3150

Beltéren egy jóforgalmu üzlet eladó és átadó azonnal, nagy körülfel berendezéssel együtt. **Cim 1 kiadóban.** 3132

8 HP 1448. sz. MAV 10-csomból, 8-as 1238. számú MAV. csépő eladó. **Steinerté Vel. Kikinda** 3046

Sentán egy Mayer-féle 4 P. szilvázgató eladó. **Almássy Gyrgely Senta, Frankopnova ut.** 3120

Märtschot-rauer kovácszen, boszniai köszén, tűzfa nagyban és kicsinyben, valamint hatabrincos zsirnak való hordók jutányosan kaphatók. **Jovan Stajic, Telefon 839.** 1724

Jókarban levő 3 HP 1 enzin és 4—6 HP szilvázgatómotort meg. etelre keres **Hubert Ferenc Ada.** 3167

Francia Hajfestő fekete és barna színben, minden más festőszere teleslegessé válik. **Ára 40 korona.** Kapható illes gyoggytarban a róposta átellenében

KÜLÖNFÉLE

Raktárhelyiség azonnali kiadó. **Cim a kiadóban** 3129

Három férfi teljes ellátásra felvezetek, **Szolska utca 6.** 3158

Pázsitmag kapható **Balog Lina** virágüzletben **Báranyszaloda** mellett. Ugyanott eredeti olajfestmények és műtárgyak állandóan kaphatók. 3159

Magyarul beszélő jogászadomiai hírlgató, aki szigorhira és ököszitene kerseket. **Cim a kiadóban.** 3108

Lifka Mozi

Május hó 8—10-ig, hétfőtől—szerdái
Korrupció
vagy erőszak a jog ellen. Film-dráma 5 főtávonásban. — Főszereplők: Ernst Stahl Naschbauer és Erna Bogner

A subotical izv. nőegylet és népkönyha

1922. évi május hó 14-én délután 3 órakor az izv. iskolában

rendes közgyűlést tart,

melyre a tagokat tisztelettel meghívja az Elnökség. 1922. május 2.

TÁRGYSOROZAT:

1. A jegyzőkönyv felülvizsgálása 3 tag kiküldése.
2. A múlt évi zárszámadás előterjesztése.
3. A választmány részere a felmentvény megadása
4. A választmány és a tükár megválasztása.

*Határozat képleteneg eseten 1922. évi május hó 21-én délután 3 órakor.

ELADÓ

egy új motoros csolnak, egy csolnakba való 8 HP. motor, 2 hengeres, előre- és visszaforgással, egy 4 HP. motorkerékpár, egy megasznyomású „Garwena” kutszivattyu erő- és kézhajtásra, egy levezőkanál szivattyuvu, vendégülööknek nagyon alkalmas. Elvállalok autójavitást, motorcsolnakok újonnan való készítését, motorjavítást, csöplőgépek javítását.

Lédeczy Pál, St. Bečej gépjavitó műhely, a Giskán-malom főgép sze.

ELADÓ MALOM

Bánóti, legjobb búzatermő vidéken, vasutállomás mellett épült emeletes 3 vagonos automotikus malom, iparvagyonyal, tengeriszűróval, nagy tekkel eladó. — Keresek megvételre 30-50 ánc la. földet Subotica határában

MAYER BÉLA
gabona- és terménybizományos Subotica, Kralj Aleksandar ut. 4. 3142 Telefon 621 sz.

Elsőrendű búzakarpa búkkönyvmag muhar-mag tengeri kishib nagyobb lételekben kapható

Mayer Béla

gabona- és terménybizományos Subotican, Aleksandar-utca 4. sz. Telefon 621. szám.

Kölcsönponyvák

valamint •
zsák, ponyva, zsinég és kötélárak, kárpitos felszerelési cikkek jutányosan beszerezhetők
REIN IZSÓ, SOMBOR
Weidinger palota. Telefon szám 153.
Kérjen árjegyzéket.